

Historie Protestantse Gemeente te Uithoorn

Er is van alles te vertellen: over een kerkje dat in het veen wegzakte en over een uniek ontwerp van Rietveld. Over de bouw en sluiting van kerken. Kortom: de geschiedenis van de Protestantse Gemeente te Uithoorn en haar voorgangers de Hervormde Gemeente Uithoorn en de Gereformeerde Kerk Uithoorn die in 2006 fuseerden tot Protestantse Gemeente te Uithoorn.

Een duik in de geschiedenis

Geschiedenis van de Hervormde Gemeente in Uithoorn

Eerste kerk in Thamen

De eerste kerken van wat nu Uithoorn is, stonden in het dorpje Thamen. In het land van de boerderij die nog lang tussen de flats aan de Europarei stond, zijn resten gevonden van de fundamenteën van de tweede kerk.

De bevolking van het Oude Thamen leefde in die tijd van turfsteken. Door het aanhoudend veensteken groeven ze tevens aan hun eigen ondergang. De turfvoorraad raakte omstreeks 1660 uitgeput. Voor het ontvenen waren toentertijd geen bepalingen omtrent het bedijken en drooghouden van de ontveende gronden. Hierdoor ontstond de Legmeer, die in het midden van de vorige eeuw weer tot land zou worden gemaakt. De bevolking trok weg omdat het te nat werd. De meesten gingen aan de Amstel wonen. De oude kerk werd wegens bouwvalligheid afgebroken.

Kerk verplaatst naar Amstel

In 1662 werd de kerk verplaatst naar de zogenoemde Vinckebuurt, dat is ongeveer op de plaats waar nu de huidige Thamerkerk staat. Thamen had sedert 1624 een eigen predikant, ene Gysius.

In 1819 werden bij Koninklijk Besluit de burgerlijke gemeente Thamen a/d Amstel en Uithoorn één gemeente, Uithoorn. Dat de Hervormde Gemeente de naam Thamen a/d Amstel bleef voeren, kan worden verklaard uit het feit dat Uithoorn als dorp toen vrijwel niets te betekenen had.

Nieuwe Thamerkerk in 1834

In 1822 blijkt het toen bestaande kerkgebouw in een slechte toestand te verkeren. Een opziener meldt dan ook, na een uitgebreide inspectie, dat het naar zijn inzichten beter zou zijn een nieuwe kerk te bouwen dan de oude te verbeteren.

Het kostte heel wat hoofdbreken maar in 1835 staat de nieuwe kerk er. De burgerlijke gemeente is er nog in gemoeid voor de bouw van de toren. Ook het orgel kon worden herbouwd en werd voor 125 gulden keurig wit gelakt en mooi verguld.

Klokken van Thamerkerk

De geschiedenis van de klokken van de ruim 150 jaar oude Thamerkerk is bijzonder. Toen in 1852 besloten werd een nieuwe luidklok voor de toren aan te schaffen, bleek een buitenkansje: men kon een luidklok van de Nieuwe kerk in Amsterdam overnemen voor 400 gulden. Het randschrift luidt: 'De naam des Heren zij gezegend, Franciscus Hemony heeft mij gemaakt in het jaar onzes Heren 1659.' Op 1 september 1852 arriveerde de klok met de veerschipper. De oude klok werd voor 87 gulden verkocht. Randschrift 'Kerk tot Thamen aan de Amstel'.

'Thamerkerk' is een goed gekozen historische naam; hierdoor blijft een stuk geschiedenis bewaard van de gemeente. Het aantal zitplaatsen in de Thamerkerk bedroeg 450.

Hoeksteen en Thamerkerk

Na de Tweede Wereldoorlog breidt Uithoorn zich flink uit. De gemeente Thamen a/d Amstel groeit en men denkt aan de bouw van een tweede kerk. Er komen plannen en spaar- en inzamelingsacties. In juli 1965 wordt kerkgebouw De Hoeksteen geopend, ontworpen door architect Rietveld. Na twintig jaar wordt de kerk weer gesloten vanwege teruglopend aantal kerkleden. Tot 2016 vond de plaatselijke bibliotheek er onderdak. In 2017 heeft ook de Thamerkerk zijn deuren gesloten voor de erediensten. Op 10 september 2017 was de laatste eredienst in de Thamerkerk.

Geschiedenis van de Gereformeerde Kerk in Uithoorn

Begin van de kerk

De kerk begon in november 1852 als Christelijke Afscheiden Gemeente van Mijdrecht aan de Amstel. In 1853 kwam kandidaat Van Tubbergen als eerste predikant. Hij vertrok in 1855 met tweederde van de gemeente naar Amerika. Er was nog geen kerkgebouw en de gemeente kwam bij elkaar in een turfschuur. Begin 1865 werd de gemeente erkend door koning Willem III. In september 1864 werd een klein kerkgebouw in de Mennonietenbuurt in gebruik genomen. Het was geen duurzame kerk want al in 1871 verrees een nieuw kerkgebouw vlak naast het oude kerkje. Deze kerk is tot 1927 in gebruik geweest, tot ingebruikname van de Kruiskerk in Amstelhoek.

Zelfstandige gemeente Gereformeerde Kerk van Uithoorn

Na het overlijden van ds. De Koning in 1921 wilden de Amstelhoekers als zelfstandige kerk los van Mijdrecht Dorp hun kerkelijk leven voortzetten waarbij zij zich dan wilden verenigen met de Gereformeerde Kerk van Uithoorn. Dit heeft toen nogal wat moeilijkheden gegeven, vooral financiële, omdat de kerk van Mijdrecht Dorp bang was dat zij armlastig zou worden. Na drie jaar onderhandelen werd overeenstemming bereikt. De kerk van Mijdrecht Amstelhoek gaf gekapitaliseerd bedrag aan de kerk van Mijdrecht Dorp. En zo ontstond op 1 juli 1924 de Gereformeerde Kerk van Uithoorn.

Kruiskerk en Schutse

Als eerste daad werd een stuk grond gekocht, een pastorie gebouwd, een predikant beroepen (ds. H. Boswijk) en een kerk gebouwd (17 februari 1927). Deze kerk werd later de Kruiskerk genoemd. Op 15 mei 1966 werd het tweede kerkgebouw in

gebruik genomen met de naam De Schutse. Op 17 februari 2002 – dus na 75 jaar – werd de Kruiskerk gesloten voor de zondagse diensten.

Samen op weg

Hervormde en Gereformeerde gemeenteleden werkten samen in de Raad van Kerken voor Uithoorn. Ook was er kanselruil in de week van de 'Eenheid der kerken'. Beide gemeenten hadden zorgen op het gebied van financiën en vanwege terugloop van het aantal meelevende lidmaten. Het contact werd intensiever en gevarieerder en vanaf 1985 werden de kerkdiensten afwisselend geleid door een van de vier predikanten van beide gemeenten. Sindsdien was er een toenemende bereidheid om Samen op Weg te gaan.

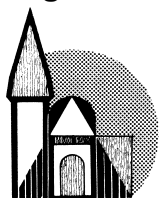
Verbouwing Schutse

Al sinds 2000 waren er plannen voor een verbouwing van De Schutse. In 2009 waren de bouwplannen rond. Een nieuwe keuken, nieuwe toiletten en een grondige opknappbeurt van de kerkzaal. Een absolute voorwaarde was de medewerking van veel vrijwilligers. De verbouwing duurde vijf maanden en gedurende die periode was de Thamerkerk de thuisbasis van de gemeente. Mede dankzij alle vrijwilligers is het resultaat fantastisch geworden. Tijdens een feestelijke kerkdienst op 8 november 2009 werd de vernieuwde Schutse in gebruik genomen.

Toekomst

Zo heeft Uithoorn nu één kerkgebouw voor de vieringen en door-de-weekse activiteiten van de Protestantse Gemeente te Uithoorn. Het aantal activiteiten is nog altijd groot en zeer divers. Zo proberen we als Protestantse Gemeente te Uithoorn kerk te zijn deze tijd en op deze plaats. Hoe we dat doen, is te lezen op deze website.

Logo

Protestantse Gemeente te Uithoorn

Protestantse Gemeente te Uithoorn

Predikanten Hervormde Gemeente

Mijdrecht en Thamen

1584 Een niet bij name genoemde minister van de gereformeerde religie te

Mijdrecht, ook voor Thamen werkend

1590-1592 Ds. J. Hasenfeldius

1592-1598 Ds. J. Assueri

1598-1600? Ds. B. Spanneus?

1600-1624 Ds. J. Oucopius

Thamen vanaf 1663 Thamen aan de Amstel (vanaf 1962 Uithoorn)

1624 - 1636 Ds. J. de Gijs of Gysius, gewezen monnik uit Mechelen

1636 - 1637 Ds. J. Muyaert

1637 - 1653 Ds. J. Baalde

1653 - 1671 Ds. R. de Vries

1672 - 1676 Ds. J. Adoorn

1677 - 1678 Ds. J. Triglandus

1679 - 1682 Ds. L. Zegers

Vacaturetijd

1686 - 1709 Ds. H. van Sypestein

1710 - 1720 Ds. P. Kalder

1721 - 1752 Ds. Ph. Bredius

Vacaturetijd

1755 - 1764 Ds. H. van Herwerden

1765 - 1772 Ds. H. van Montsjou

1773 - 1774 Ds. J. Dermout

1786 - 1789 Ds. E. Kist

1790 - 1799 Ds. F.G. Immink

1799 - 1816 Ds. A. Simons

1816 - 1823 Ds. W.H. van Griethuizen

1823 - 1834 Ds. H.T. Roskes

1835 - 1837 Ds. F.H.G. Iterson

1837 - 1860 Ds. H.J. Wunder

1860 - 1876 Ds. G.J. van der Maaten

1876 - 1916 Ds. G.J. van Limburgh

1916 - 1920 Ds. W. van Limburgh

1920 - 1928 Ds. A. Hijmans

1929 - 1955 Ds. Th.H. Tonsbeek

1955 - 1960 Ds. R.C.A. van Voorst Vader

1961 - 1970 Ds. B. Holl

1962 - 1977 Ds. W.A. Kalkman

1971 - 1978 Ds. H.J. Smalbrugge

1978 - 1982 Ds. W. Hoekstra

1983 - 1987 Ds. E.H. Wolbers

1988 - 1996 Ds. C.T. Mataheru

1997 - 2005 Mw. Ds. S.H.H. Bloemert

Predikanten in de Gereformeerde Kerk in Uithoorn

1853 – 1855 Ds. Van Tubbergen

1858 – 1867 Ds. A. Zweedijk

1869 – 1873 Ds. C.S. Bos

-

1879 – 1884 Ds. N.J. Engelberts

1884 – 1921 Ds. H. de Koning

1887 – 1893 Ds. J.J. Westerbeek van Eerten

1893 – 1906 Ds. J. Koning

1907 – 1924 Ds. J. van Loo

1925 – 1932 Ds. H. Boswijk

1933 – 1946 Ds. P.J.O. de Bruyne

1947 – 1951 Ds. H. Willems

1952 – 1957 Ds. G. Th. Rothuizen

1957 – 1960 Ds. G. van Wilgenburg

1960 – 1965 Ds. J. van Dalen

1965 – 1971 Ds. J. de Jongh

1969 – 1971 Ds. H.H. Grosheide

1971 – 1981 Ds. Iz. Meijer

1973 – 1977 Ds. G. v.d. Berg

1978 – 1991 Ds. W.J. Eeltink

1982 – 1988 Ds. D.H. Kuiper

1993 – 1994 Ds. P.H. Oberholzer

1995 – 2002 Ds. R. van der Weg

2004 – 2009 Ds. F.A.A. Baarslag

Predikanten in Samen op Weg-verband en van de PGU

1990 – 1998 Ds. W. Hortensius (in SoW verband)

1999 – 2003 Mw. Ds. E.C. Littooi (in SoW-verband)

2006 – 2016 Ds. C.H. Oechies

2010 – Ds. J. Dubbink

2018 – Ds. F. van Willegen